OVERDRACHTSDOCUMENT OUDE NAAR NIEUWE RAAD

De raad als zelfbewuste, zichtbare en krachtige speler in de lokale democratie

Voorwoord

Allereerst onze felicitaties voor alle leden van de nieuwe raad van Borger-Odoorn. U mag samen het hoogste ambt binnen de lokale democratie vormgeven, namelijk onze inwoners vertegenwoordigen, kaders stellen en het college controleren.

De gemeenteraad 2018-2022 heeft een overdrachtsdocument opgesteld voor u als nieuwe raad. Hierbij realiseert de oude raad dat enige terughoudendheid wordt verwacht, het is immers zeker niet de bedoeling om over 'ons graf heen te reageren". De nieuwe gemeenteraad heeft straks weer een volledig mandaat van de inwoners van Borger-Odoorn om vier jaar lang onze gemeente te besturen.

Echter de vertrekkende gemeenteraad wil zijn opvolgers toch een aantal punten meegeven. Dit kunnen leerpunten, aandachtspunten of verwonderpunten zijn, maar alle punten hebben vooral tot doel dat de nieuw gekozen gemeenteraad zijn voordeel hiermee kan doen. Maar daarbij wel met het besef dat een advies kan worden opgepakt of naast zich neer kan worden gelegd. De ambtelijke organisatie heeft daarnaast fachtsheets gemaakt voor de inhoudelijke dossiers. Daarom zal in dit overdrachtsdossier geen feitelijke informatie staan hierover. Deze factsheets wordt aangeboden aan de raad na 21 maart. Deze factsheets zullen op onderdelen ook nader terugkomen in het inwerkprogramma van de nieuwe raad.

Iedere nieuwe raadsperiode geeft ook de mogelijkheid om met een frisse blik te kijken naar hoe de zaken gaan. Wat kan beter qua processen om het werk als raadslid te optimaliseren, hoe kunnen we de verbinding met de samenleving vergroten en hoe kunnen we acteren binnen de regio.
Een sterke raad doet ertoe. Voor elke gemeenteraad is het een uitdaging om niet alleen formeel het hoogste bestuursorgaan te zijn, maar ook in de praktijk van alle dag het meest invloedrijke orgaan in de lokale democratie te zijn. In dit overdrachtsdocument zijn zeker een aantal overwegingen en adviezen meegegeven die tot discussie zullen leiden. Daar zijn ze ook voor bedoeld, om zo met elkaar het gesprek te voeren over uw werk als raad en wat daarbij behulpzaam kan zijn. Stelt u zich voor, de volgende vraag wordt aan u gestelt "De gemeente Borger-Odoorn is niet van start gegaan als nieuwe gemeente en moet de besluitvorming en de vergaderingen opnieuw vormgeven. De griffier stelt u de vraag wat u wensen zijn. Wat geeft u dan als reactie? Durft u de gebaande paden en cultuur los te laten om terug te gaan naar deze vraag?

We willen u als nieuwe raad oproepen om uw rol te pakken. Wees zelfbewust als raad, naar de samenleving en naar het college. Agendeer zelf thema's die u belangrijk vind voor onze inwoners in plaatst van u alleen maar te laten leiden door de agenda van het college. Wees u bewust op welke manieren u uw raadsinstrumenten kunt inzetten om uw doelen te realiseren, u bent ten slotte de raad ingegaan om onze gemeente nog mooier en beter te maken voor onze inwoners, organisaties en bedrijven. Schakel daar ook gerust uw griffier voor in.

Ons advies is om in verbinding met elkaar als raad en samenleving te staan, om zo het vertrouwen in de overheid weer te herstellen en de polarisatie in de samenleving ook te verkleinen en de sociale cohesie weer te herstellen, zodat we samen als raad en samenleving ons weer verbonden voelen voor en met elkaar, om samen onze schouders eronder te zetten voor Borger-Odoorn.
Tot slot, neem met elkaar de tijd om elkaar als nieuwe raad te leren kennen en te reflecteren op de samenwerking. Investeer in de ontmoeting en de relatie met elkaar, bijvoorbeeld door jaarlijks een studiedag of opening van het politieke seizoen samen te doen!

INHOUDSOPGAVE

1. DE RAAD, WERKWIJZE, POSITIE EN DOORONTWIKKELING
2. INFORMATIEVOORZIENING
3. RAAD ALS WERKGEVER
4. RAAD IN DE REGIO
5. RAAD EN DE HULPTROEPEN
6. VOORZITTER VAN DE RAAD
7. LOKALE DEMOCRATIE
8. RAAD ALS OPDRACHTGEVER EN STELLER VAN KADERS
9. AGENDADRUK EN WERKDRUK RAADSLEDEN
10. SPECIFIEK ONDERWERPEN
11. RESUME

1. DE RAAD, WERKWIJZE, POSITIE EN DOORONTWIKKELING

VERGADERINGEN

De gemeenteraad van Borger-Odoorn kent twee typen vergaderingen.

- De oordeelsvormende raadsvergadering (ORB): tijdens deze vergaderingen worden de raadsvoorstellen voorbesproken, college kan een notitie van uitgangspunten voorleggen en kunnen fracties ingekomen stukken agenderen voor opiniërende bespreking.
- De besluitvormende raadsvergadering (BRV): de naam zegt het al, in deze vergadering neemt de raad besluiten.

In 2021 is gestart met een experiment door de oordeelsvormende en besluitvormende raadsvergadering niet op 1 avond te laten plaatsvinden, maar te splitsen. Dit experiment wordt voorgezet tot aan het zomerreces, dat is na consultatie van de fractievoorzitters in november, door de agendacommissie besloten op 2 december 2021. Voor het zomerreces zal aan u als nieuwe raad worden gevraagd of dit voor u een praktische werkwijze is

De gemeenteraad heeft al flink wat stappen gezet als het gaat om het verbeteren van de vergadertechnieken. Echter het komt nog wel eens voor dat oordeelsvorming (oordeelsvormende raadsvergaderingen) en besluitvorming (raadsvergadering) door elkaar lopen. Daarnaast zijn oordeelsvormende raadsvergaderingen vaak nog een “vraag en antwoord spel” (op detail). Dit maakt het voor een buitenstaander vaak lastig te volgen.

Daarnaast kent de raad bijpraatsessies, daarin worden vooral technisch de zaken voorbesproken. Echter wordt geconstateerd dat er de nodige onduidelijkheid hierover is, naast de hoeveelheid van deze sessies, al dan niet extra ingelast. Daarnaast ontbreekt er een totaal overzicht van de onderwerpen, er is onduidelijkheid over de bedoeling en vooraf is niet altijd helder wat de inhoud is afgezet tegenover het bestuurlijk proces. Bovendien, er is behoefte aan om de raad te betrekken en te consulteren in allerlei dossiers. Daarnaast heeft de raad ook zelf een agenda-settende rol om zaken te bespreken. Dit alles kan op diverse manieren en vormen plaatsvinden. Uitgangspunt is dat aan de voorkant helder dient te zijn wat de bedoeling is bij de bijeenkomsten.

In de agendacommissie van 12 januari 2022 zijn een aantal uitgangspunten hiervoor vastgesteld voor de doorontwikkeling van deze bijeenkomsten:

- Het college, maar ook de raad, dienen een verzoek in bij de agendacommissie voor het agenderen van een onderwerp waarbij het volgende wordt aangegeven:
  - inhoud
  - doel
  - vorm (bijpraatsessie, informatie, Rondetafelgesprek, werkbezoek, masterclass etc)
  - wat van de raadsleden wordt gevraagd
  - vervolgproces
  - eventuele bijlagen zijn
- Meerdere onderwerpen en werkvormen kunnen gelijktijdig op 1 vaste avond per maand hiervoor geagendeerd worden
- De term bijpraatsessies wordt gewijzigd in bijvoorbeeld " In gesprek" of " Carrousel"
- Dit wordt onderdeel van de bestuurlijke termijnagenda

CRITERIA MONDELINGE VRAGEN

Tijdens iedere besluitvormende raadsvergadering kunnen raadsleden actuele vragen stellen. In het huidige reglement van orde zijn daarover geen criteria opgenomen. Dit zorgt ervoor dat er in aanloop naar iedere raadsvergadering onduidelijk bestaat wat wel of niet een actuele vraag is. Geadviseerd wordt hierover in het reglement van orde criteria voor op te nemen.

Tijdigheid van indienen moties en amendementen

Raadsleden hebben het recht om staande de vergadering nog moties en amendementen in te dienen. Dat is niet bevorderlijk voor de afstemming en standpuntbepaling door de fracties en het college.
Om de vergadering in goede banen te leiden is het van belang dat de voorbereiding goed verloopt. Een belangrijke randvoorwaarde is tijdigheid. Het tijdig beschikbaar stellen van de moties en amendementen is zowel goed voor de kwaliteit alsmede het draagvlak.

- <u>Kwaliteit moties, amendementen en besluitvorming:</u> Wanneer fracties en collegeleden zich van tevoren kunnen voorbereiden op aangekondigde moties en amendementen, zullen zij hierop beter kunnen reageren en een beter, meer gefundeerd, standpunt in kunnen nemen dan wanneer zij moties of amendementen tijdens de vergadering pas voor het eerst zien. Bovendien hebben raadsleden recht op ambtelijke bijstand. Als moties en amendementen tijdig klaar zijn, kunnen raadsleden deze ambtelijk laten toetsen door ofwel de griffie ofwel een

vakambtenaar (via de griffie), in de meeste gevallen verbetert dit de moties en amendementen. In beide gevallen kunnen onrust, onduidelijkheid en zelfs fouten tijdens de raadsvergadering worden voorkomen.

- Draagvlak voor moties en amendementen: Wanneer fracties tijdens de vergadering verrast worden door een motie of amendement, is de kans vaak kleiner dat zij deze zullen steunen, dan wanneer zij hier voor de vergadering overhebben kunnen nadenken. Daarnaast kan over tijdig rondgestuurde moties of amendementen onderling contact gezocht worden om te kijken of een motie of amendement zo kan worden aangepast dat deze breder gedragen wordt.

VERGADERDRUK EN WIJZE VAN VERGADEREN

In het reglement van orde zijn de spelregels opgenomen hoe we als raad vergaderen en welke rol het college heeft tijdens de vergaderingen. Het Reglement is ook de basis waarop de voorzitter de vergaderingen in goede banen kan leiden. In Borger-Odoorn is er bewust voor gekozen om een oordeelsvormende raadsvergadering en een besluitvormende raadsvergadering te hebben. Dat zijn twee verschillende wijze van vergaderen. In de oordeelsvormende vergaderingen worden de besluiten voorbereidt en onderwerpen opiniërend besproken. De Besluitvormende raad, het wordt zegt het al, daar worden de besluiten genomen, waarbij een onderscheid is tussen hamerstukken en bespreekstukken. Geconstateerd wordt dat debatten vanuit de oordeelsvormende raad in de besluitvormende vergaderingen nogal eens overgedaan worden of dat er zaken aan de orde worden gesteld, die eigenlijk thuishoren in de oordeelsvormende raadsvergaderingen. Dat resulteert in lange vergaderingen. Bovendien worden er veel zaken ook aan de orde gesteld die betrekking hebben op de uitvoering en ook gedetailleerd van aard zijn. Als dat afgezet wordt tegenover de rollen van de raad (volksvertegenwoordigend, kaderstellend en controlerend) is daar winst in te behalen. Om als raadslid effectief te zijn, is het van belang om hoofd- en bijzaken te scheiden, te richten op de inhoud in plaatst van de procedures, het doel voor ogen te houden en daar de passende raadsinstrumenten voor in te zetten.

Voor heel veel onderwerpen vraagt de raad veel nadere en aanvullende informatie op, al dan niet in de vorm van een extra bijpraatmoment. Dit legt een grote druk op de agenda's van de raadsleden. Geadviseerd wordt om daar in de nieuwe raadsperiode terughoudend te zijn. En daar tegenover te investeren in goede afspraken over de lange termijnagenda, waarbij zicht is op onderwerpen die voor besluitvorming geagendeerd staan en daar een passend proces voor uit te lijnen als het gaat over de betrokkenheid van de raad.

Om als raad goed in positie gebracht te worden is het van belang om een aantal zaken goed op orde te hebben, om van daaruit sturing te kunnen geven. Een belangrijk instrument is daarbij een termijnagenda. De termijnagenda is voor raad en college een sturingsinstrument om de ambities en de planning vanuit de bestuurlijke documenten vorm te geven. De termijnagenda wordt onder andere op basis van de Begroting, coalitieakkoord en wettelijke verplichtingen opgesteld.
Om als raad de eigen rol te versterken kan de raad ook met elkaar afspreken welke onderwerpen in welke periode behandeld moeten worden en ligt dit vast in de bestuurlijke termijnagenda van de raad en geeft dit als opdracht mee aan het college. Hierdoor kan de raad ook meer sturing geven en bepalen welke besluitvormingsprocessen doorlopen moeten worden en op welke wijze de samenleving hierbij betrokken wordt.

SAMENWERKING MET HET COLLEGE EN ROLVASTHEID

De raad is het hoogste orgaan binnen de lokale democratie. De raad stelt de kaders vast en controleert het college en is volksvertegenwoordiger. Het college daarentegen is het dagelijks bestuur van de gemeente en voert de besluiten van de raad uit. Om elkaar goed in positie te houden is het van belang dat de raad en het college niet op elkaars stoel gaat zitten. De samenwerking is goed, maar

daarbij zou het goed zijn om af en toe ook te reflecteren of deze samenwerking ook is op basis van ieders eigen verantwoordelijkheid en positie.

ADVIEZEN VERGADERINGEN

1. Op dit moment zit er weinig tijd tussen de oordeelsvormende en de besluitvormende raadsvergadering. Raadsvoorstellen vanuit de oordeelsvormende raadsvergadering gaan vanaf januari 2022 rechtstreeks door naar de eerstvolgende besluitvormende raadsvergadering, de week erop. Het voordeel is dat de voorstellen in een raadscylus worden behandeld, dat geeft voor de raad, de inwoners, pers en de ambtelijke organisatie duidelijkheid. Omdat nog verder te optimaliseren wordt geadviseerd om een week tussen de oordeelsvormende en besluitvormende raadsvergadering een week tussen te laten, zodat fracties meer tijd hebben om moties en amendementen voor te bereiden.
2. Versterk uw agenda-settende rol door het verder ontwikkelen van de bijpraatsessies, en deze vergadervorm te wijzigen in Carrousel en hiermee van start te gaan.
3. Ontwikkel met elkaar een bestuurlijke termijnagenda over de raadsonderwerpen en geef dat als opdracht mee aan het college.
4. In de aanpassing van het Reglement van Orde criteria op te nemen voor actuele vragen tijdens de besluitvormende raadsvergadering
5. Maak met elkaar procesafspraken voor het indienen van moties en amendementen.
6. Ga in gesprek met elkaar over de effectiviteit van de raad in relatie tot de wijze van vergaderen en betrek dat in de doorontwikkeling van het vergadermodel.

COMMISSIES EN WERKGROEPEN

De gemeenteraad kent diverse commissies. Deze commissies zijn als het ware vooruitgeschoven posten waarin voorbereidend werk wordt gedaan door een groep raadsleden. Uiteraard is het hierbij van belang dat helder is wat de rol, taken en bevoegdheden zijn. Deze zijn vastgelegd in diverse verordeningen. Vanuit het Badwater, waarmee een foto als het ware is gemaakt van de raad en de griffie, kwam naar voren dat niet duidelijk was wat de status, de verantwoordelijkheid etc was van de diverse commissies, werkgroepen, overleggroepen en kerngroepen. Afgesproken is dat bestaande werkgroepen worden opgeheven en dat de nieuwe raad een besluit neemt over de werkgroepen die zij wil instellen.

<u>Agendacommissie</u>

Deze commissie heeft als doel om de agenda's van de vergaderingen van de raad voor te bereiden, evalueren van de vergaderingen en de afspraken maken over de werkwijze van de raad . De plaatsvervangend voorzitter van de raad is de voorzitter van de agendacommissie. De burgemeester, griffier en de gemeentesecretaris zijn als adviseur hierbij aanwezig. In het Reglement van Orde heeft de agendacommissie een plek gekregen.

<u>Fractievoorzittersoverleg</u>

Alle fractievoorzitters hebben zitting in dit overleg. Het is een informeel overleg over de algemene gang van zaken van de raad. Dit overleg duurt maximaal 1 uur en is ongeveer om de 6 weken ingepland.

Geconstateerd wordt dat onduidelijk is waar welke zaken rondom de raad afgestemd moeten worden. In de praktijk blijkt dat hierdoor zaken dubbel worden besproken in zowel de agendacommissie als in het fractievoorzittersoverleg. Het is aan te bevelen om een presidium in het leven te roepen, die fungeert als het dagelijks bestuur van de gemeenteraad, de agenda's van de vergaderingen, processen, procedures rondom het reglement bijvoorbeeld, worden besproken. Kortom, het presidium fungeert dan als een overlegorganen van de raad, ter vergelijking met het presidium van de Tweede Kamer. Vanuit iedere fractie is 1 raadslid afgevaardigd. Het komt de slagkracht ten goede. Daarnaast is er het fractievoorzittersoverleg, voor de politieke zaken en vertrouwelijke zaken, afstemmingsoverleg voor de burgemeester inzake veiligheidszaken.

Overleggroep financiën

Vanuit iedere fractie is er een afvaardiging. Deze overleggroep spreekt over de begroting, rekeningcontrole en advies over de programma's. Het is een regelmatig overleg onder leiding van een van de raadsleden, waarbij ook het college aanschuift en mede de agenda invulling geeft. Het verslag wordt opgesteld door de ambtenaren van de afdeling financiën. In lijn met Badwater is deze overleggroep overgaan naar een commissie (audit of financiën) waar ook een verordening voor is opgesteld, en de griffie de leden van de raad ondersteund. Inhoudelijke ondersteuning komt op afroep. Hiervoor is op 3 maart de verordening voor vastgesteld.

Werkgroep sociaal domein

In deze werkgroep wordt informatie gedeeld over het sociale domein. Deze werkgroep heeft geen expliciete opdracht verder over het doel en de relatie met de raad. Gezien het belang van en de importantie van het sociaal domein op de gemeentelijke begroting wordt geadviseerd deze werkgroep wel in stand te houden. Wel wordt geadviseerd om de werkgroep een duidelijke opdrachtformulering mee te geven en de relatie met de raad vast te leggen.

ADVIEZEN COMMISSIES EN WERKGROEPEN

1. In het kader van het optimaliseren en het verduidelijken wie welke rol heeft een presidium in te stellen. Hierdoor geen agendacommissie meer te hebben, maar de taken van de agendacommissie onder te brengen in het presidium, naast aanvullende taken rondom processen en procedures van de raad;
2. Het fractievoorzittersoverleg te gebruiken voor algemene zaken en een platform voor de burgemeester met betrekking tot openbare orde en veiligheid die niet in de openbaarheid besproken kunnen worden. Dit fractievoorzittersoverleg kan ook tevens de vertrouwenscommissie zijn voor de jaarlijkse klankbordgesprekken met de burgemeester;
3. Wanneer er behoefte is om toch op een specifiek onderwerp een werkgroep in het leven te roepen, bijvoorbeeld rondom regionale samenwerking en verbonden partijen en het sociaal domein, geef dan een duidelijke opdracht mee over het doel, de opdracht, de relatie met de raad. En laat deze door de raad vaststellen.

2.INFORMATIEVOORZIENING

Via diverse kanalen komt er informatie naar de raad en kan de raad ook om informatie vragen. Dat is ook een recht die expliciet is vastgelegd in de Gemeentewet, de actieve informatieplicht vanuit het college en het vragenrecht van de raad. Wel wordt geadviseerd om bij iedere vraag die gesteld wordt, wat wil ik daarmee als raadslid? Is het “nice to know” of “functioneel”? Datzelfde geldt ook voor het college. Zij gaan over de uitvoering, dat betekent dat zij ook kritisch kunnen kijken of alle uitvoeringszaken op detailniveau met de raad gedeeld moeten worden.

Soorten van vragen en informatie:

- Reguliere technische vragen over uiteenlopende onderwerpen
- Technische vragen behorend bij raadsvoorstellen
- Schriftelijke vragen conform RvO -
- Memo’s vanuit het college
- Informatie vanuit verbonden partijen
- Informatie vanuit de samenleving, organisaties en bedrijfsleven

Tijdens iedere besluitvormende raadsvergadering wordt de lijst van ingekomen stukken en de beantwoording van de schriftelijke vragen afgehandeld. Op dat moment kunnen de raadsleden aangeven of ze hiermee akkoord zijn of dat ze zaken nog willen bespreken. Dat betekent dat de raadsleden pas tijdens de raadsvergadering aan kunnen geven iets te willen bespreken, dan dient het verzoek ingediend te worden bij de agendacommissie en dan wordt het onderwerp geagendeerd in een oordeelsvormende raadsvergadering. Hier gaat veel tijd mee verloren voordat raadsleden wat kunnen doen met de informatie. De positie van de raad wordt hiermee niet versterkt.

Met betrekking tot de stukken vanuit het college, te weten memo’s en de beantwoording van schriftelijke vragen, zijn er diverse opties om dat op een andere wijze mee om te gaan. Geadviseerd wordt ongeacht de onderstaande opties om in ieder geval een onderscheid te maken tussen de informatie vanuit het college en de informatie vanuit de samenleving (organisaties, inwoners, bedrijven etc). De laatstgenoemde categorie wordt voorgesteld om de afdoening daarvan wel via de lijst van ingekomen stukken af te handelen door middel van het gebruikelijke voorstel voor afdoening.

- De informatie vanuit het college wordt niet meer opgenomen op de lijst van ingekomen voor de raadsvergadering. Daarentegen wordt aan de commissievergadering een agendapunt toegevoegd “ Vragen naar aanleiding van memo’s en beantwoording schriftelijke vragen vanuit het college”. Het nadeel van het verplaatsen naar de commissie blijft, dat een inhoudelijke bespreking nog niet mogelijk is, omdat een inhoudelijke bespreking ook voorbereiding vraagt.
- In iBabs wordt bij het punt “Overzichten” een subcategorie “memo’s vanuit het college” toegevoegd. Daar worden de memo’s geplaats en niet meer op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering. Op het moment dat de griffie een memo ontvangt, wordt dat in iBabs en in het raadsbulletin opgenomen, inclusief de standaardopmerking dat een raadslid binnen 2 weken dient aan te geven of deze memo besproken dient te worden. Wil een raadslid deze memo bespreken dan dient dat binnen 2 weken bij de griffier aangegeven te worden. Dan bepaald de agendacommissie/presidium of het tijdens de eerstvolgende moment besproken kan worden. Is de termijn van 2 weken verstreken, dan is mogelijkheid voorbij om de memo/beantwoording artikel 32 te bespreken. Het voordeel hiervan is dat de raadsleden direct kunnen acteren als ze zaken willen bespreken.

ACTIEVE INFORMATIEPLICHT

Op basis van de Gemeentewet heeft het college een actieve informatieplicht richting de gemeenteraad. Over uiteenlopende onderwerpen wordt de raad geïnformeerd, ook zeer gedetailleerd. Het risico is dat de raadsleden hierdoor het overzicht kwijt raken in relatie tot hun rol en verantwoordelijkheid. Bovendien is de werkdruk groot voor de raad. De griffie kan hierbij een ondersteunende en adviserende rol innemen, door bijvoorbeeld te selecteren en of te prioriteren in de vorm van bijvoorbeeld korte oplegnotities over hoe de raadsleden deze informatie moeten duiden. Er zijn diverse varianten daarop mogelijk.

Advies:

- Ga in lijn met bovengenoemde optie 2 aan de slag met de bestuurlijke informatie. Hiermee wordt de agendasettende rol van de raad versterkt ten opzichte van het college en tevens kan de raad hierdoor sneller inhoudelijk acteren op de informatie die vanuit het college wordt verstrekt.
- Verzoek de griffier om dit voorstel ten aanzien van de actieve informatieplicht nader uit te werken in 2022 en een voorstel te doen hierover aan het presidium.

3.RAAD ALS WERKGEVER

De gemeentewet geeft aan in artikel 107 dat het griffiepersoneel in dienst is van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft voor de uitvoering van het werkgeverschap een commissie ingesteld. In 2021 is er een traject geweest, onder de naam Badwater, om zowel de griffie alsmede de raad verder te ontwikkelen en te professionaliseren. In 2022 zal de afhechting daarvan plaatsvinden voor de griffie. Concreet betekent dat alle medewerkers op de griffie onder de verantwoordelijkheid vallen van de raad. In januari 2022 heeft de raad daarvoor ook een nieuw Reglement werkgeverscommissie vastgesteld. Dat is de basis voor de werkgeverscommissie om haar werk te kunnen doen.

ROL EN POSITIE GRIFFER EN GRIFFIE

De griffie is een eigen cq zelfstandig organisatieonderdeel ten behoeve van de ondersteuning van de raad. De griffier is de eerste adviseur van de gemeenteraad. De griffier is bij alle raadsvergaderingen aanwezig om het verloop ervan te stroomlijnen en de griffier ondertekent alle officiële stukken van de raad. Daarmee vervult de griffier de functie van secretaris tijdens de raadvergaderingen. De griffier en de ondersteuning, zoals een griffiemedewerker en raadsadviseur, van de griffier worden samen 'griffie' genoemd.
De griffier ondersteunt de raad op drie manieren:

<u>Procedureel</u>

De griffier fungeert als secretaris van de raad als geheel en woont de raadsvergaderingen bij. Hij ondersteunt bij het vaststellen van de agenda, de verslaglegging en de verzending van vergaderstukken. De griffier zorgt ook voor een inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden en wijst hen de weg. Iedere raad heeft een Reglement van Orde waar in de spelregels zijn vastgelegd voor de raadsvergaderingen en verordeningen voor de diverse commissies die de raad kent.

<u>Procesmatig</u>

De griffier vervult een spilfunctie tussen de raad en het college, de ambtelijke organisatie, maatschappelijke organisaties, media en inwoners. De griffier kan ook een rol spelen in de informatievoorziening rond de regionale samenwerkingsverbanden. De griffier beantwoordt zelf vragen vanuit de raad en legt die – als hij het antwoord zelf niet weet – voor aan ambtenaren.

<u>Inhoudelijk</u>

De raad stelt de kaders voor het beleid van de gemeente en controleert het college van burgemeester en wethouders. De griffier kan een belangrijke rol vervullen bij het voorbereidende werk en onderzoek hiervoor. Dat gaat verder dan alleen het geven van informatie. De griffier adviseert ook over de instrumenten die de raadsleden kunnen inzetten om hun doelen te bereiken, zoals initiatiefvoorstellen, moties en amendementen bijvoorbeeld. Als de raad dat wil, kan de griffier ook zorgen voor trainingen en voorlichtingsbijeenkomsten voor de raad.

<u>Samenwerking met de burgemeester</u>

De burgemeester is zowel voorzitter van het college als van de raad. En vanuit zijn rol als raadsvoorzitter ondersteunt en adviseert de griffier de burgemeester.

WERKGEVERSCOMMISSIE

De huidige leden van de werkgeverscommissie zullen in de nieuwe raad geen deel meer uitmaken van de werkgeverscommissie. Dat betekent dat er een geheel nieuwe werkgeverscommissie gevormd moet worden. Vanwege de continuïteit richting de griffier en de griffie zal er daarom ook in de benoemingsraad leden van de werkgeverscommissie worden benoemd. Naast het reglement is ook het Badwater en het jaarplan van de griffie leidraad voor de gesprekken tussen de griffier en de werkgeverscommissie.

De raad heeft uitgesproken een griffie basis plus te willen. En een van de opgaves vanuit Badwater is de doorontwikkeling en professionalisering van de raad. Een instrument daarbij kan een ontwikkelplan raad en griffie zijn. Met een ontwikkelplan kan de raad aan de slag met de strategische visie en doelen van de raad en de griffie voor een bestuursperiode. Een ontwikkelplan raad en griffie gaat verder dan een griffieplan.. De gemeenteraad en de griffie zijn beide uitvoerders van dit plan

Voor wat betreft het onderdeel griffie heeft dit plan twee doelen:

- Het is een sturingsinstrument voor de werkgeverscommissie;
- Het is een toetsingsinstrument (monitoring) voor de werkgeverscommissie om te bepalen of gemaakte afspraken worden nagekomen;

In een ontwikkelplan wordt allereerst de visie en de doelen van de gemeenteraad voor de komende periode ontvouwd om vervolgens dit ook te vertalen naar de griffie: wat voor griffie willen wij zijn en wat vraagt dit van de griffie de komende periode. Tevens wordt er een communicatieplan uitgewerkt voor de gemeenteraad. Ieder jaar wordt er een concreet vertaling gemaakt naar de activiteiten die er uitgevoerd gaan worden, in een zogenoemde activiteitenplanning.

WERVING EN SELECTIE NIEUWE GRIFFIER

De nieuwe raad zal de vaste griffier gaan benoemen. De werkgeverscommissie van de oude raad heeft de voorbereidingen getroffen, zodat de nieuwe werkgeverscommissie voor het zomerreces een nieuwe griffier kan voordragen en dat op 7 juli de raad een nieuwe vaste griffier kan benoemen. Dat betekent ook dat de nieuwe werkgeverscommissie op 30 maart benoemd moet worden om deze planning te realiseren.

Advies

- geef de griffier de opdracht om in 2022 een ontwikkelplan op te stellen, in samenwerking met de werkgeverscommissie en de raad.
- Ga als werkgeverscommissie goed van start door met elkaar aan het begin samen met de griffier, bijvoorbeeld door middel van een heisessie, na te denken hoe jullie de rol van werkgeverscommissie in willen vullen.

4. RAAD IN DE REGIO

Steeds meer gemeentelijke taken worden uitgevoerd in regionaal verband door de samenwerking van een of meer gemeenten. De gezamenlijke gemeenteraden zijn direct of indirect (via bestuurders/afgevaardigden in de regio) verantwoordelijk voor de koers, de uitvoering en de controle op deze samenwerkingsverbanden en zogeheten verbonden partijen.

Het is belangrijk dat raadsleden bepalen wat de raad wil met de betreffende samenwerking en hoe zij daarop grip en controle willen uitvoeren om zo de democratische legitimatie te waarborgen.

De gemeente Borger-Odoorn is verbonden met de volgende partijen:
Emco I Wedeka I RUD I Recreatieschap I GGD I VRD I Publiek Vervoer

Om meer grip te krijgen op de verbonden partijen heeft de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) samen met de Drentse Griffierskring een werkgroep ingesteld om dit te optimaliseren. De opdracht die de werkgroep heeft meegekregen was:

- Eenduidige vorm en procedure voor kaderbrieven voor alle GR-en
- Eenduidige procedure voor de behandeling van ontwerpbegrotingen van GR-en in de raden
- Versterken rol van de raad in de sturing op GR-en
- Verbeteren informatievoorziening van de raden voor wat betreft de scheiding tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare GR-taken
- Meer duidelijkheid over de financiële kaders voor GR-en

De opdracht heeft geresulteerd in de notitie " Samen werken voor Drenthe. Drenthebrede afspraken voor Drentse gemeenschappelijke regelingen, gemeenteraden en colleges". In aanloop naar deze notitie is er een uitgebreid proces geweest waarbij alle gemeenteraden, colleges, verbonden partijen en ambtenaren zijn betrokken. En in december 2021 heeft de VDG deze notitie vastgesteld.

- Eenduidige procedure in Drenthe voor P&C-cyclus van GR-en
  - Invoeren Voorjaarsoverleggen
  - Invoeren Intergemeentelijke Deelnemersoverleggen
  - Vervroegen aanleverdatum ontwerpbegroting naar 15 april
  - Schrappen kaderbrieven
  - Invoeren Verantwoordingsgesprekken
  - Invoeren uiterlijke data voor behandeling ontwerpbegrotingen in raden
- Eenduidige vorm voor ontwerpbegrotingen voor heel Drenthe
  - Invoeren Drentse oplegger GR-en voor ontwerpbegrotingen
- Meer duidelijkheid over de financiële kaders voor GR-en
  - Invoeren financiële spelregels Drentse GR-en

Vanaf 2022 gaan alle Drentse gemeenten en verbonden partijen hiermee aan de slag. Er komt een informatieavond voor alle gemeenteraden gelijktijdig in Drenthe om over het onderwerp Verbonden Partijen en regionale samenwerking, waarbij ook deze drentse afspraken toegelicht worden.

Het belang van regionale samenwerking en verbonden partijen neemt alleen maar toe, financieel en beleidsmatig. Daarom het advies om daar in de vorm van een werkgroep nadrukkelijk aandacht te geven, als voorhoede voor de gehele raad.

Advies:

- Stel als raad een werkgroep Regionale Samenwerking en Verbonden Partijen in, inclusief een opdrachtformulering. Geef de griffier de opdracht om dit op te starten.

5. RAAD EN DE HULPTROEPEN

De raad als lekenbestuur wordt niet alleen ondersteund door de griffie, maar ook door de Rekenkamer en de accountant. Rekenkamer en accountant zijn van de raad.

REKENKAMER
Elke gemeente is bij wet verplicht om een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben. Hoe een gemeente dit invult en hoeveel budget de gemeente hiervoor vrijmaakt, verschilt. Sommige gemeenten werken samen en hebben een overkoepelende rekenkamer. De rekenkamers bepalen zelf welk onderwerp zij willen laten onderzoeken. De uitvoering van dit onderzoek laten zij vaak over aan een extern onderzoeksbureau.
Volgens de Gemeentewet onderzoekt de rekenkamer de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentebestuur. In onderzoeken beantwoordt de rekenkamer de vraag of het geld van de gemeente zinnig, zuinig en zorgvuldig is besteed.

ACCOUNTANT
De accountant is de adviseur van de gemeenteraad. De raad selecteert een accountant ook en is ook opdrachtgever. Vanuit uw controlerende rol staat jaarlijks de vaststelling van de jaarrekening op de raadsagenda. Uw accountant ondersteunt u in uw controlerende rol en zorgt ervoor dat u zich daarbij vooral kunt richten op de (beleids)inhoud.

Advies
- Ga jaarlijks met de rekenkamercommissie in gesprek over mogelijke onderzoeksonderwerpen en andere aandachtspunten;
- Maak heldere afspraken over de wijze van behandeling van de rekenkamercommissie. Daarbij kan gedacht worden aan het presenteren van het onderzoeksrapport in de oordeelsvormende raad, en het formeel te overhandigen aan de voorzitter. Waarbij het stuk daarna pas openbaar wordt. En vervolgens wordt het inhoudelijk besproken in de oordeelsvormende en besluitvormende raad. Hierdoor krijgt de rekenkamercommissie, als adviseur van de raad, meer een podium.
- Ga als raad/auditcommissie actief in gesprek met de accountant bij de jaarrekening en andere financiële controle-documenten.

6. VOORZITTER VAN DE RAAD

De burgemeester vormt samen met de wethouders het dagelijks bestuur van de gemeente. De burgemeester is voorzitter van de gemeenteraad en verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid

TAKEN BURGEMEESTER

Voorzitter van de gemeenteraad

De gemeenteraad bepaalt waar het bestuur zich op hoofdlijnen mee bezighoudt. En controleert het college van B&W. De raad bestaat uit gekozen volksvertegenwoordigers. De burgemeester is voorzitter en zorgt voor een goed verloop van de vergadering. Een burgemeester is zelf geen lid van de gemeenteraad en mag dus niet stemmen of onderwerpen inbrengen, maar mag wel tijdens de vergadering aan de beraadslagingen deelnemen.

Voorzitter van het college van burgemeesters en wethouders

Het college van B&W bestuurt de gemeente; de burgemeester is voorzitter van het college. De burgemeester let erop dat het college het beleid op tijd voorbereidt, vaststelt en uitvoert. De burgemeester kan zelf onderwerpen voorstellen en in het college bespreken. De gemeenteraad controleert het college van B&W. De burgemeester kan als lid van het college van B&W ook speciale taken hebben. Zo kan de burgemeester zich bijvoorbeeld bezighouden met personeel en organisatie, financiën en economische zaken. Of voorlichting en public relations. Het college van B&W beslist welke taken (portefeuilles) de burgemeester precies krijgt.

Verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid

De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente en moet voorkomen dat er overlast ontstaat, door bijvoorbeeld ordeverstoringen te bestrijden. De burgemeester mag openbare bijeenkomsten verbieden als er geen garantie voor de veiligheid is. De burgemeester heeft daartoe het gezag over de politie en de brandweer.

JAARLIJKS KLANKBORDGESPREK

De raad gaat over de benoeming en de herbenoeming van de burgemeester. Hiervoor is een circulaire vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie. De burgemeester en de gemeenteraad voeren minimaal om het jaar een klankbordgesprek. Hierin bespreken zij de wederzijdse verwachtingen, uitdagingen en observaties. Het doel van een klankbordgesprek is om de samenwerking tussen de burgemeester en de gemeenteraad te versterken en feedback te geven op elkaars functioneren. De gemeenteraad neemt het initiatief voor het gesprek. Klankbordgesprekken zijn, hoe ze ook worden genoemd, onderdeel van zorgvuldig personeelsbeleid. Gemeenteraden kunnen zodoende bij herbenoeming terugvallen op een goed en geobjectiveerd beoordelingskader. In het laatste klankbordgesprek voor de start van de herbenoemingsprocedure moet duidelijk worden gecommuniceerd of er op dat moment obstakels voor herbenoeming zijn. Indien dit het geval is, is het gewenst contact op te nemen met de commissaris van de Koning. Om deze reden is het ook van belang dat verslagen van de klankbordgesprekken aan de commissaris van de Koning ter beschikking worden gesteld

Met de komst van de nieuwe raad zal de vertrouwenscommissie opnieuw samengesteld worden. Hiertoe zal een raadsbesluit voor worden opgesteld.

VICE-VOORZITTERS

Artikel 77 lid 1 Gemeentewet1 bepaalt dat de gemeenteraad de bevoegdheid heeft om uit zijn midden een waarnemend raadsvoorzitter aan te wijzen. Doet de gemeenteraad dit niet, dan wordt het voorzitterschap van de gemeenteraad bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester waargenomen door het langstzittende lid van de raad. Deze 'vicevoorzitter' zit bijvoorbeeld de gemeenteraad voor als de burgemeester afwezig is, of vervangt hem of haar in zo'n geval bij een werkbezoek. Geadviseerd wordt om als raad een plaatsvervangend voorzitter aan te wijzen, bij voorkeur meerdere. Waarbij ook gekeken wordt naar de verwachtingen en het profiel voor een plaatsvervangend voorzitter. Bovendien zou het daarnaast goed zijn voor niet-besluitvormende raadsvergaderingen en bijeenkomsten een poule te hebben van voorzitters en gespreksleiders en deze ook een voorzitterstraining te geven.

ADVIES

- Benoem meerdere vice-voorzitters van de raad en investeer in het volgen van een voorzitterstraining

7. LOKALE DEMOCRATIE

De lokale democratie staat dichtbij de inwoners. Besluiten die de raad neemt, raken onze inwoners direct. Echter, er is nog zeker winst te behalen om de overheid en de politiek dichter bij onze inwoners te brengen. Dat kan door als raad zichtbaarder te zijn, maar dat kan ook door in de manier van vergaderen te kiezen voor vormen waarbij de verbinding met de samenleving meer gezocht kan worden. Waarbij de insteek is om meer aan de voorkant de inbreng van de inwoners vragen.

Er zijn diverse vormen waarop de verbinding met en de zichtbaarheid van de raad vergroot kan worden. Bijvoorbeeld door jaarlijks de raadsleden aan de hand van een aantal vragen of thema te presenteren in de lokale kranten. Maar ook rondom de kadernota en de begroting kan pro-actief de inbreng van de inwoners gevraagd worden en de standpunten van de fracties gedeeld worden.

Maar ook in de vergadervormen kan hierbij de verbinding gezocht worden, zoals werkbezoeken en rondetafelgesprekken. Een belangrijke randvoorwaarde is het zicht hebben op de langetermijnagenda. Durf daarbij ook kritisch te kijken naar het huidige vergadermodel en afspraken die belemmerend werken om pro-actief te handelen als raad.

LOKALE MEDIA

De media kan een belangrijke bijdrage leveren aan het politieke handwerk en het controleren van de lokale macht. Zoals het college periodiek een persmoment / overleg met de pers heeft, zou het wellicht ook goed zijn om als raad periodiek, bijvoorbeeld twee keer per raadsperiode een rondetafelgesprek te hebben met de pers, om met elkaar te reflecteren op elkaar rol.

Advies

- Geef de griffier opdracht om te komen voor een plan voor de raadscommunicatie
- Geef de griffier opdracht om te komen met een plan voor diverse vergadervormen /werkvormen /aanpassing vergadermodel in relatie ook tot betrokkenheid samenleving
- Ga 2 keer per raadsperiode in gesprek met de lokale pers om te reflecteren op elkaars rol.

8. RAAD ALS OPDRACHTGEVER EN STELLER VAN KADERS

In dit overdrachtsdocument is de termijn kaderstellend en rolbewust een paar keer gevallen. Er zijn diverse manieren om met elkaar de positie van de raad te versterken. Dat kan door de wijze van vergaderen, effectief inzetten van de raadsinstrumenten, afspraken tussen college en raad, kwaliteits- en procesafspraken, betrokkenheid samenleving.

KADERSTELLING

Kaderstellen, gaat over de vraag wat willen we bereiken en tegen welke kosten. Nadat de raad deze heeft vastgesteld heeft het college de opdracht om binnen deze kaders invulling te geven aan de kaders. Simpel gesteld kun je zeggen: 'De gemeenteraad bepaalt de (politieke) ruimte waarbinnen het college zich mag bewegen'. Die (politieke) ruimte zijn de kaders die de gemeenteraad stelt. Hiermee is de raad dus de opdrachtgever. Om als raad aan de voorkant betrokken te worden over grote thema's kan er bijvoorbeeld gewerkt worden met Nota van Uitgangspunten, waarin wordt vastgelegd met elkaar wat de inhoudelijke, financiële, procesmatige en participatieve uitgangspunten zijn. Maar de raad kan ook zelf pro-actief kaders stellen, zonder dat er een voorstel komt vanuit het college. Wees daarin ook zelfbewust als raad om uw eigen thema's de te agenderen, het is uw agenda! Kaderstellen, betekent ook om als raad los te durven laten en de focus te houden op de hoofdzaken.
Het versterken van de kaderstellende rol vraagt voortdurend aandacht en bewustwording. Maar dat alleen is niet genoeg.

Om die kaders helder te stellen zijn er ook heldere besluiten nodig. Toch zien we in de praktijk vaak besluiten met de strekking: 'De notitie X als beleidskader vast te stellen'. Daar wordt het lastig voor een raadslid dat andere kaders wilt stellen. Ga je het hele beleidskader wegstemmen? Dat hoeft geen politiek doel te zijn. Vaak zit er dan niets anders op dan te amenderen in het beleidskader. Dat is een ingewikkelde manier van werken en maakt het niet inzichtelijker welke kaders de raad nu precies stelt.

Wat een besluit beter zou maken is als het besluit zou luiden: 'Notitie X vast te stellen en in te stemmen met de uitgangspunten A, B, C zoals genoemd in notitie X'. Op die manier is het volstrekt helder welke kaders de raad het college meegeeft en waar de raad op kan sturen.

P&C-CYCLUS

Ieder jaar wordt de Begroting door de raad vastgesteld waarmee de plannen qua inhoud en budgetten bepaald worden. Voorafgaand aan de Begroting is er in het voorjaar een kadernota. Het woord zegt het al, daar worden de kaders aangegeven voor de begroting. Politiek gezien is dat het belangrijkste moment voor u als raad om invloed uit te oefenen. Hier kunt u uw voorstellen indienen om op te laten nemen in de begroting. Bij de begroting is het een kwestie van controleren of dit ook daadwerkelijk zo is opgenomen. Voer met elkaar het debat ook op deze hoofdlijnen, wat vindt u als factie van belang om opgenomen te zien in de begroting en wat vindt u voor de toekomst van belang voor de gemeente? En als het gaat om effectief vergaderen, voer dan vervolgens ook alleen het debat over de ingediende voorstellen aan de hand van moties en amendementen. En bij de begroting staat dan de volgende vragen centraal:

- Past de Begroting binnen de kaders zijn afgesproken?
- Zien we als fractie in de Begroting voldoende terug van wat we hebben meegegeven?

Na het boekjaar volgt er een Jaarrekening waarin het college verantwoording aflegt, ook weer beleidsmatig en financieel. De jaarrekening is niet alleen een financieel document, maar hiermee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid. Ook hierin kan de rol van de raad worden versterkt door het college ter verantwoording te roepen.

ADVIEZEN

- Geef de griffier opdracht om met een (proces)- voorstel te komen hoe de raad de kaderstellende rol kan versterken
- Geef de griffier opdracht om met een (porces)- voorstel komen ten aanzien van de P&C-planning
- Werkt met een behandelvoorstel voor de P&C documenten

9. AGENDADRUK EN WERKDRUK RAADSLEDEN

De laatste is er veel aandacht voor en over de werkdruk van raadsleden en de gemeenteraad. Het aantal overleggen en vergaderingen zijn in de achterliggende raadsperiode toegenomen. In het rapport “15,9 uur” van de Rob wordt hier aandacht voor gevraagd en ook de commissie raadsleden en griffiers van de VNG vraagt met enige regelmaat aandacht voor de werkdruk voor raadsleden, waarbij specifiek aandacht wordt gevraagd voor raadsleden in kleinere gemeenten. Ook in de raad van Borger-Odoorn is dit herkenbaar. Veel nieuwe raadsleden hebben moeten wennen aan de hoeveelheid tijd die er gestoken wordt in het raadslidmaatschap. Naast het goed faciliteren van de gemeenteraad, kan ook het “anders werken” en het anders invullen van het raadswerk wellicht helpen om de werkdruk terug te brengen. Zo geeft de Rob de volgende aanbevelingen;

1. Wees meer volksvertegenwoordiger
Er is meer tijd en aandacht nodig voor gesprekken en contacten met de lokale samenleving, als basis voor het functioneren in de gemeenteraad.

2. Maak afspraken over samenwerking tussen en binnen fracties
Door goede afspraken te maken kunnen de beraadslaging en besluitvorming in de gemeenteraad effectiever plaatsvinden, waardoor meer ruimte ontstaat voor interactie met burgers. Raadsleden hoeven dus niet méér tijd te krijgen, maar kunnen hun tijdbesteding aan het raadswerk anders indelen. Waardoor ongeveer 50% van de tijd aan besluitvorming en beraadslaging kan worden besteed, en 50 % van de beschikbare tijd aan interactie met de lokale samenleving.

3. Voorkom overmatige politisering Juist de lokale democratie wordt traditioneel gekenmerkt door een focus op pragmatische oplossingen. Door diverse oorzaken is deze focus op veel plaatsen onder druk komen te staan; voorkom Haagse mores. Dat ondergraaft het vertrouwen van burgers in het lokaal bestuur. Burgers zien meningsverschillen liever opgelost.

4. Zorg voor de democratische kwaliteit van besluitvormingsprocessen
Het proces is net zo belangrijk als de inhoud van de besluitvorming. Door burgers waar mogelijk bij de besluitvorming te betrekken, tegelijk oog te houden op democratische en rechtstatelijke waarborgen en telkens opnieuw duidelijkheid te verschaffen over ieders rol kan het draagvlak voor de besluiten worden vergroot. Kortom maak als raadslid keuzes en deel je tijd als raadslid anders in. De uren die je kunt besteden aan het raadslidmaatschap besteed die vooral aan de volksvertegenwoordigende rol en kom los van het gemeentehuis

Ook zou er gekeken moeten worden naar het besluitvormingsproces. Een goede bestuurlijke stukkenstroom is daarbij van belang. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de besluitvorming efficiënter kan. Daarnaast worden raadsleden vaak overladen met informatie waarbij de vraag gesteld kan worden of dit bevorderlijk is. Deze “overkill” aan informatie lokt ook uit dat de raadsleden veel tijd moeten steken in leeswerk en dat het daarmee lastig wordt om hoofdzaken en bijzaken te scheiden. Dit werkt dan weer door in het besluitvormingsproces en de toename aan werkdruk. Maak als gemeenteraad de werkdruk hanteerbaar en vermijd ballast een andere werkwijze kan hierbij behulpzaam zijn

ADVIES
1. Ga als raad in gesprek met elkaar over dit thema en bezie op welke wijze de obstakels weggenomen kunnen worden.

10. SPECIFIEKE ONDERWERPEN

De ambtelijke organisatie heeft voor de gemeenteraad een aantal factsheets opgesteld voor een aantal onderwerpen, daarbij wordt ook gekeken naar de rol van de raad in het besluitvormingsproces en een doorkijk gegeven naar de besluiten die nog genomen moeten worden door de raad. In het inwerkprogramma van de nieuwe raad zullen de factsheets ook terugkomen.

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE
Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Het doel is om met elkaar de CO2-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Waar is ruimte en hoeveel? Zijn de plekken maatschappelijk gezien acceptabel en financieel haalbaar? In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes.

Het Nationaal Programma RES ondersteunt de regio's bij het maken van de RES'en door kennis te ontwikkelen en delen, procesondersteuning te bieden en een lerende community te faciliteren. Daarnaast verbindt ze partijen, agendeert knelpunten en signaleert koppelkansen om de ambities te kunnen verwezenlijken. Voor meer informatie over de RES Drenthe: zie deze link RES Drenthe

OMGEVINGSWET
Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. De Crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk, bijvoorbeeld door bestaande regels aan te passen. De Omgevingswet moet op 1 juli 2022 ingaan. De nieuwe raad zal in 2022 ook nog besluiten nemen over de Omgevingswet.

SOCIAAL DOMEIN
Onder de term 'sociaal domein' verstaan we alle inspanningen die de gemeente verricht rond werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd, op basis van de Wmo 2015, de Participatiewet, Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening**.**

Raadsleden hebben geen grip en te weinig controle op de gemeentelijke taken in het sociaal domein, zoals (jeugd)zorg, ondersteuning en participatie. Om raadsleden te helpen is er vanuit Almere een initiatief gestart om een zogeheten monitor sociaal domein te maken. Doel daarvan is om als raadsleden eerst te bepalen wat belangrijk is en daarna te bepalen wat er nodig is en pas dan te bepalen hoeveel geld er nodig is.

De grootste frustratie voor raadsleden is dat de uitvoering van taken in het sociaal domein alleen vanuit het financiële perspectief wordt benaderd. Daarom is in Almere, Heerenveen, Borger-Odoorn, Enschede en Breda een pilot gestart om raadsleden meer grip en controle op de gemeentelijke taken in het sociaal domein te bieden. Raadsleden hebben daarover deze maand in Almere met elkaar gesproken. De bedoeling is om dat in januari opnieuw te doen.

Het doel van de pilot is om te komen tot vier eindproducten, die raadsleden moeten helpen om meer overzicht, grip en controle te krijgen op de taken in het sociaal domein, zoals de jeugdzorg en de maatschappelijke ondersteuning:

- Een format voor een monitor die voorop stelt wat raadsleden belangrijk vinden en welke waarden voor raadsleden van

betekenis zijn. Deze monitor moet raadsleden beter in staat stellen de koers van de gemeente op het sociaal domein te bepalen;
- Overzichtskaarten, zogeheten staalkaarten die visueel laten zien hoe wet en regelgeving in elkaar zit;
- Infographics met overzicht en inzicht in methodes en kwaliteit;
- Een samenvattende visuele weergave zodat raadsleden met voldoende kennis, informatie en vakmanschap invulling kunnen geven aan hun koersbepalende en sturende rol op gemeentelijke taken.

Omdat vanuit een motie van de raad het verzoek kwam om ook meer betrokken te kunnen zijn bij de ontwikkeling van de monitor en KPI's en het proces daarin nauwer te kunnen volgen is er een tijdelijke klankbordgroep monitoring opgezet. Een vertegenwoordiger van alle fracties neemt hieraan deel. In deze klankbordgroep staan 3 dingen centraal:

1. Samen met de raad onderzoeken welke type informatie en vorm het beste aansluit bij hun (cijfermatige en kwalitatieve) informatie behoefte
2. Zicht geven op de voortgang van de ontwikkeling van de monitor (conform motie)
3. Invulling geven aan deelname van de raad aan het landelijke project 'anders monitoren in het sociaal domein'(zie bovenstaande schets).

Het project is in september 2021 gestart en we zitten nu in de fase dat we met elkaar moeten bepalen welke producten wij in Borger-Odoorn met de raad willen ontwikkelen. De nieuwe raad zal hierover verder over besluiten.

INTEGRITEIT

Binnen de Gemeentewet heeft de burgemeester een wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit binnen de eigen gemeente te bevorderen. De wet laat open hoe deze taak kan worden ingevuld. Voorstelbaar is dat enerzijds in preventieve en anderzijds in reactieve (incidenten) zin wordt gehandeld. Een belangrijk thema om met elkaar over in gesprek te blijven gaan.

ADVIEZEN
- Blijf participeren in de pilot sociaal domein en implementeer de uitkomsten in Borger-Odoorn
- Ga met elkaar in gesprek over het thema integriteit en stel een gedragscode integriteit vast

11. RESUME

Met dit overdrachtsdocument hebben wij gepoogd om u te inspireren en te reflecteren op de periode die achter ons ligt.
We willen u nogmaals veel succes en ook plezier toewensen bij dit mooie en betekenisvolle werk als raad.

Namens de raad van Borger-Odoorn 2018-200,

Gemeentebelangen	**VVD**	**PvdA**	**CDA**	**ChristenUnie**	**GroenLinks**	**LBO**	**D66**
Harm Greven	Erik Huizing	Henk Zwiep	Ankie Huijing	Erik Braam	Pieter de Groot	Annemiek de Groot	Martin Hoogerkamp